

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan :

**FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİNCE
ALACAKLARI İÇİN AYRILACAK KARŐILIKLARA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR
HAKKINDA TEBLİŐ¹**

(20 Temmuz 2007 Tarihli ve 26588 Sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanmıŐtır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğın amacı, finansal kiralama, faktoring ve finansman Şirketlerince alacakları için ayrılacak karŐılıklara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 93 üncü maddesi ile 10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Őirketlerinin KuruluŐ ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıŐtır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğın uygulamasında;

a) Alacaklar: Şirketler tarafından gerçekteŐirilen faktoring, kiralama ve finansman iŐlemlerine ilişkin alacaklar ile bilançonun aktifinde kayıtlı diğer alacakları,

b) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu,

c) Karşılıklar: Alacıklardan doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla mali tablolarda hesaben ayrılarak gider yazılan tutarları,

ç) Şirket: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Őirketlerinin KuruluŐ ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğın 3 üncü maddesinde tanımlanan Şirketleri,

d) Teminat: Alacakların geri ödenememesi riskine karşılık Şirket alacağının tamamen veya kısmen güvence altına alınmasını sağlayan her türlü varlık, garanti ve kefaletler ile sözleŐmeden doğan hakları,

e) Türkiye Muhasebe Standardı: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yürürlüğe konulmuŐ olan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları

ifade eder.

¹ 6/3/2008 tarihli ve 26808 sayılı, 15/4/2009 tarihli ve 27201 sayılı, 9/4/2010 tarihli ve 27547 sayılı ve 18/6/2011 tarih ve 27968 Resmî Gazetelerde yayımlanan tebliğler ile deđiŐtirilmiŐ Őeklidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Karşılıklar, Özel Karşılıklar ve Teminatlar

Alacaklara ilişkin zararların muhasebeleştirilmesi

MADDE 4- (1) Şirketler alacaklarına ilişkin doğmuş veya doğması beklenen zararlarını bu Tebliğ hükümlerine, Türkiye Muhasebe Standartlarına ve Banka Dışı Mali Kurumlarca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğe uygun olarak muhasebeleştirir.

Özel karşılıklar ve genel karşılıklar

MADDE 5- (1) (Değişik fıkra: RG-6/3/2008 - 26808) Şirketlerce,

a) Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren doksan günden fazla geciken ancak yüz seksen günü geçmeyen alacakların en az yüzde yirmisi (% 20) oranında,

b) Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi yüz seksen günü geçen, ancak bir yılı geçmeyen alacakların en az yüzde ellisi (% 50) oranında,

c) Ana paranın veya faizin veya her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların yüzde yüzü (% 100) oranında

özel karşılık ayrılır. Finansal kiralama şirketlerince, bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süreler yüz elli gün ve iki yüz kırk gün, (b) bendinde belirtilen süreler iki yüz kırk gün ve bir yıl olarak uygulanır.²

(2) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme birinci fıkrada belirtilen süreleri geçmemiş olsa veya bunların tahsilinde herhangi bir gecikme bulunmasa dahi, şirketler alacak tutarları için borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün verileri ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun 16/1/2005 tarihli ve 25702 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğinde belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık ilkelerini dikkate alarak, teminat tutarını hesaplamaya dâhil etmeksizin, belirleyecekleri oranlarda özel karşılık ayırabilirler.

(3) Sigorta primi, vergi ödemesi veya komisyon gibi tali alacak tutarlarının tahsilinde gecikme olması halinde, bunlara ilişkin anapara veya faiz ödemelerinde birinci fıkrada belirtilen gecikmelerin olmaması kaydıyla, bahse konu tali alacak tutarları Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğde belirtilen önemlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilerek özel karşılığa tâbi tutulmayabilir.

---

² Tebliğe değiştirilmeden önceki hali (RG-6/3/2008 – 26808): “Şirketlerce,

a) Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren doksan günden fazla geciken ancak yüz seksen günü geçmeyen alacakların en az yüzde yirmisi (% 20) oranında,

b) Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi yüz seksen günü geçen, ancak bir yılı geçmeyen alacakların en az yüzde ellisi (% 50) oranında,

c) Ana paranın veya faizin veya her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların yüzde yüzü (% 100) oranında özel karşılık ayrılır.”

(4) Bir borçludan birbirinden bağımsız birden fazla alacağın mevcut bulunması ve bu alacaklardan herhangi biri için birinci ve ikinci fıkra hükümleri kapsamında özel karşılık ayrılması halinde, diğer alacak tutarları için de aynı oranda özel karşılık ayrılır.

(5) Şirketler, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde gecikme olmayan veya doksan günden daha az gecikme olan alacaklardan doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla, genel olarak ve herhangi bir işlemle doğrudan ilgili olmaksızın karşılık ayrabilirler.

(6) **(Eklenecek fıkra: RG-18/6/2011 - 27968)** Finansman şirketleri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla konut ve taşıt kredisi dışındaki tüketici kredileri için kredi tutarının yüzde 4'ü oranında, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan bu nitelikteki krediler için kredi tutarının yüzde 8'i oranında genel karşılık ayırırlar.

(7) **(Değişik fıkra: RG-6/3/2008 - 26808)** Şirketlerce birinci fıkranın (a) ve (b) bendi kapsamındaki alacakların "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabına, (c) bendi kapsamındaki alacakların ise "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabına aktarılması zorunludur.³

(8) **(Değişik fıkra: RG-6/3/2008 - 26808)** "Tasfiye Olunacak Alacaklar" ve "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesaplarında izlenen alacaklar için daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan faiz ve gelir tahakkuk ve reeskont tutarları için ilgili alacağın anapara tutarına uygulanan oran üzerinden özel karşılık ayrılır.⁴

(9) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme birinci fıkrada belirtilen süreleri geçmiş olan alacaklardan, borçluya ilave kredi veya finansman temini, anapara ve/veya faiz indirimi gibi imkânlar temin etmek suretiyle veya bu tür imkânlar temin etmeksizin yeni bir ödeme planı belirlenmek suretiyle yeniden yapılandırılanların, en az doksan gün süreyle, ilgisine göre "Tasfiye Olunacak Alacaklar" veya "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında izlenmesi zorunludur. Bu süre zarfında yeniden yapılandırılan alacak tutarı için birinci fıkra hükümlerine göre özel karşılık ayrılmasına devam edilir. Yeniden yapılandırılan alacak tutarı borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün veriler ve Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğde belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık varsayımları dikkate alınarak yapılacak değerlendirmeye göre bu süre sonunda ilgili ana faaliyet alacağı hesabına aktarılabilir.

Teminatlar

MADDE 6 – (1) Şirketler, alacaklarına ilişkin teminatları aşağıda belirtilen teminat grupları itibarıyla sınıflandırarak takip etmek zorundadır. Teminat tutarı, sadece özel karşılık tutarının hesaplanmasında, alacak tutarından yapılacak indirim olarak dikkate alınır.

³ Tebliğle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/3/2008 – 26808):Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren,

a) Doksan günden fazla geciken ancak bir yılı geçmeyen alacakların "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabına,

b) Bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabına aktarılması zorunludur.

⁴ Tebliğle değiştirilmeden önceki hali (RG-6/3/2008 – 26808): "Tasfiye Olunacak Alacaklar" ve "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesaplarında izlenen alacaklar için faiz ve gelir reeskontu yapılamaz. Daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan reeskont tutarları, muhasebe kayıtları üzerinde ters kayıtlarla iptal edilmek suretiyle kapatılır.

a) Birinci Grup Teminatlar;

1) Rehin veya temlik sözleşmesi düzenlenmiş olması kaydıyla Türkiye’de kurulu bankalar nezdindeki nakit, mevduat, katılım fonu ve altın depo hesaplarını, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan repo işlemlerinden sağlanan fonları ve (B) tipi yatırım fonu katılma belgelerini, kredi kartından doğan üye işyeri alacaklarını ve şirket veya Türkiye’de kurulu bankalar nezdinde saklanan altını,

2) Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan işlemleri,

3) OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler ile bunlar tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,

4) OECD ülkelerinde faaliyet gösteren bankaların garanti ve kefaletlerini,

5) Avrupa Merkez Bankasınca ya da bu Bankanın kefaletiyle ihraç edilecek menkul kıymetler ile bu Banka tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,

6) Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların kendi kredi sınırları dâhilinde verecekleri kefaletler, teminat mektupları aval, kabul ve ciroları,

kapsar.

b) İkinci Grup Teminatlar;

1) Altın haricindeki kıymetli madenleri,

2) Borsaya kote edilmiş hisse senetleri ve (A) tipi yatırım fonu katılma belgeleri,

3) Borçlu tarafından ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel sektör tahvillerini ve varlığa dayalı menkul kıymetleri,

4) Alacakların tahsil edilememesi riskine karşı koruma sağlayan kredi türev anlaşmalarını,

5) Gerçek ve tüzel kişilerin kamu kurumları nezdinde doğmuş istihkak alacaklarının temlik veya rehnini,

6) Paraya tahvili kolay menkul kıymetler ile emtiayı temsil eden kıymetli evrak, piyasa değerini aşmayan tutarda rehinli her türlü emtia ve menkuller ile taşıtları,

7) Ekspertiz kıymeti yeterli olmak kaydıyla, tapulu gayrimenkullerin ipotekleri ile tahsisli araziler üzerine yapılan gayrimenkullerin ipoteklerini,

8) Deniz konşimentosuna veya taşıma senedine dayalı ihracat vesaikini,

9) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan, gerçek ticari ilişkiden kaynaklanan kambiyo senetlerini,

kapsar.

c) Üçüncü Grup Teminatlar;

1) Ticari işletme rehnini,

2) Diğer ihracat vesaikini,

3) Ticari taşıt hat rehni ve ticari taşıt plaka rehnini,

4) Uçak veya gemi ipoteğini,

5) Kredibilitesi borçlununkinden daha yüksek gerçek ve tüzel kişilerin kefaletlerini,

6) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan diğer senetleri,

kapsar.

ç) Dördüncü Grup Teminatlar; ilk üç grup dışında kalan teminat türlerini kapsar.

(2) Finansal kiralama işlemlerinde kiralayan sıfatıyla şirketin mülkiyetinde bulunan kıymetler, bu maddede belirlenmiş bulunan niteliklerine uygun teminat gruplarına göre dikkate alınır.

Teminatların özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınması

MADDE 7 - (1) Teminatlar, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre değerlemeye tabi tutulur.

(2) Teminatların değerlenmiş tutarları alacak tutarından, aşağıda belirtilen dikkate alınma oranlarında indirilerek, özel karşılığa tabi alacak tutarı hesaplanır. Özel karşılığa tabi alacak tutarının belirlenmesi işlemi, her bir borçlu için şirketin münferit alacağı ve o borçlunun teminatlarının değerlenmiş tutarları esas alınarak yapılır.

Birinci grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yüz (% 100)

İkinci grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yetmiş beş (% 75)

Üçüncü grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde elli (% 50)

Dördüncü grup teminatların dikkate alınma oranı : Yüzde yirmi beş (% 25)

(3) Özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınacak değerlenmiş teminat tutarı alacak miktarını aşamaz. Değerlenmiş teminat tutarının alacak tutarını aşması durumunda, bunun sadece alacak tutarına karşılık gelen kısmına yukarıda belirtilen dikkate alınma oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutar, indirilecek tutar olarak dikkate alınır.

(4) Bir alacak tutarı birden fazla grupta izlenen türde teminatla teminatlandırılmış ise;

a) Özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak teminatların hesaplanmasına, grup sıralamasına göre en likit kabul edilen birinci gruptan başlanır.

b) Her bir teminat türünün ayrı ayrı değerlendirilmiş tutarlarının, alacak tutarını aşım aşmadığı kontrol edilir.

c) Hesaplama da birinci olarak ele alınan teminat türünün değerlendirilmiş tutarının, en fazla, alacak tutarına eşit olan kısmı, bu teminata ait dikkate alınma oranı ile çarpılarak alacak için özel karşılığın uygulanmayacağı kısım bulunur. Varsa, aynı teminat türünden olmaması kaydıyla, önce aynı gruptaki, müteakiben diğer gruplardaki teminat türleri için de aynı işlem ayrı ayrı ve sırasıyla tekrarlanır.

ç) Bu işlemlerin sonucunda, alacağa ilişkin olarak özel karşılık uygulanacak bir tutar kalırsa, bu kalan tutar üzerinden özel karşılık ayrılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Şirketler, 1/1/2008 tarihine kadar durumlarını bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

Birden fazla borcu olan müşterilere ilişkin 1/3/2011 tarihine kadarki uygulama

GEÇİCİ MADDE 2 – (Eklenen madde: RG-15/4/2009-27201; değişik madde: RG-9/4/2010-27547) (1) Bu Tebliğ'in 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen alacaklardan, ödemelerinde aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen sürelerde gecikme olmayanlar için özel karşılık ayrılması 1/3/2011 tarihine kadar şirketlerin ihtiyarındadır.⁵

Libya'da yerleşik gerçek ve tüzel kişiler ile Libya'da ve/veya Libya'ya yönelik faaliyetleri bulunan gerçek ve tüzel kişilerden alacaklar

GEÇİCİ MADDE 3 – Eklenen madde: RG-18/6/2011-27968 (1) Şirketlerin Libya'da yerleşik gerçek ve tüzel kişiler ile Libya'da ve/veya Libya'ya yönelik faaliyetleri bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile gerçekleştirdikleri işlemlerden kaynaklanan alacakları hakkında 31/12/2012 tarihine kadar aşağıda belirtilen hükümler uygulanır.

a) Libya'da yerleşik gerçek ve tüzel kişiler veya Türkiye'de veya yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin Libya'da ve/veya Libya'ya yönelik faaliyetleri ile ilgili gerçekleştirdikleri işlemlerden kaynaklanan alacakları dışında özel karşılık ayrılan diğer alacakların bulunması halinde Libya ile ilişkili alacaklar da özel karşılık ayrılan alacaklar arasında sınıflandırılır. Ancak, bu alacaklar için öngörülen oranlarda özel karşılık ayrılması şirketlerin ihtiyarındadır. Söz konusu alacaklara ilişkin olarak şirkete olan ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin geçici likidite sıkıntısından kaynaklanması halinde, borçluya likidite gücü kazandırmak ve şirket alacağının tahsilini sağlamak amacıyla gecikmiş faizler de dâhil olmak üzere alacaklar, bu maddede belirlenen usul ve esaslara uyulmak kaydıyla üç defayla sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir ya da yeni bir itfa planına bağlanabilir. Yeniden yapılandırma, bu madde uygulamasında, bir alacağın şirket tarafından

⁵ Tebliğle değiştirilmeden önceki halı RG-9/4/2010-27547: (1) "Bu Tebliğ'in 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen alacaklardan, ödemelerinde aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen sürelerde gecikme olmayanlar için özel karşılık ayrılması 1/3/2010 tarihine kadar şirketlerin ihtiyarındadır."

uygun görülmesi halinde mevcut kredi ya da alacağın vadesinin uzatılması suretiyle veya bir başka şekilde yeni bir borç ödeme planına bağlanmasını ifade eder.

b) (a) bendi kapsamında yeniden yapılandırılan alacaklar,

1) Birinci yeniden yapılandırmada toplam alacak tutarının yüzde beşinin (% 5) geri ödenmiş olması, en az üç ay süreyle izlendikleri hesapta takip edilmeleri,

2) İkinci yeniden yapılandırmada toplam alacak tutarının yüzde onunun (% 10) geri ödenmiş olması, en az altı ay süreyle izlendikleri hesapta takip edilmeleri,

3) Üçüncü yeniden yapılandırmada toplam alacak tutarının yüzde on beşinin (% 15) geri ödenmiş olması, en az bir yıl süreyle izlendikleri hesapta takip edilmeleri

ve ödeme planında öngörülen ödemelerin aksatılmaması kaydıyla özel karşılık ayrılması gerekmeyen alacaklar arasında izlenebilir.

c) Bu madde uygulamasında geçici likidite sıkıntısı, yükümlülüklerini zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirebilecek ödeme gücüne sahip olan bir kredi borçlusunun normal faaliyetlerden kaynaklanan fon giriş ve çıkışlarının, satış gelirlerinin veya faaliyet gelirlerinin beklenmedik ve geçici bir nedene bağlı olarak dalgalanmasından dolayı düzensiz hale gelmesinden kaynaklanan yönetilebilir bir nakit açığı olarak dikkate alınır.”

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	20/7/2007	26588
Tebliğde Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1	6/3/2008	26808
2	15/4/2009	27201
3	9/4/2010	27547
4	18/6/2011	27968